

Projekt

**UCHWAŁA NR XLI/.../22
RADY GMINY GORZYCE**

z dnia 15 czerwca 2022 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gorzyce

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) uchwała się, co następuje:

- § 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Gorzyce, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Traci moc Uchwała Nr IV/18/10 Rady Gminy Gorzyce z dnia 23 grudnia 2010 r
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gorzyce.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Gorzyce

Piotr Wawrzyczny

Plan Odnowy Miejscowości **Gorzyce** na lata 2022-2029

Czerwiec 2022 r.

Spis treści

I. WSTĘP.....	2
II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	3
Gorzyce	7
Osiny	10
Kolonia Fryderyk	12
Demografia	13
III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW	16
Infrastruktura.....	16
Obiekty zabytkowe	16
Oświata	23
Uwarunkowania gospodarcze	24
Skomunikowanie miejscowości	25
Sport, turystyka, rekreacja.....	25
Społeczność.....	27
Przyroda	31
IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON (ANALIZA SWOT)	32
V. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ.....	33

I. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości ma pobudzać mieszkańców danej miejscowości do wspólnego działania na rzecz rozwoju swojej małej ojczyzny. Polska wieś potrzebuje trampoliny cywilizacyjnej, aby osiągnąć poziom średniej europejskiej i wszelkie programy inwestycyjne, wspierające polepszenie sfery socjalnej są potrzebne i stanowią podstawę planów rozwoju wsi.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. W 2009 roku opracowano pierwszy „Plan Odnowy Miejscowości Gorzyce na lata 2009-2016”. Odnowa wsi przesuwa odpowiedzialność za przyszłość społeczności lokalnej na nią samą. Zachęca do inicjatywy i aktywności oraz sprawia, że to właśnie lokalna społeczność staje się motorem napędowym przemian w swoim środowisku.

Jednak proces odnowy wsi nie jest możliwy bez planowania.

„Plan Odnowy Miejscowości Gorzyce na lata 2022-2029” jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i określa cele oraz kierunki działania wraz z określeniem zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną planowanych na lata 2022-2029. Dokument „Plan Odnowy Miejscowości Gorzyce” ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do funduszy zewnętrznych.

Niniejsze opracowanie zawiera zgodne z wytycznymi niezbędne elementy takie jak:

- charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
- inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości,
- ocenę mocnych i słabych stron miejscowości w której będzie realizowana operacja,
- opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Teren Gminy Gorzyce wchodzi w skład ziemi wodzisławskiej (znajduje się w jej południowo zachodniej części), leżącej na krawędzi Wyżyny Śląskiej i doliny Odry. Na południu granicę ziemi wodzisławskiej wyznaczają: rzeka Olza z Piotrówką, stanowiąca również granicę państwową z Czechami, od południowego zachodu i zachodu dolina Odry, natomiast od północnego wschodu i wschodu graniczy ona z Kotliną Oświęcimską. Gmina zajmuje teren równinny (równina nadodrzańska) oraz łagodnie pagórkowaty (Wyżyna Śląska), powstały z utworów lodowcowych. Średnia wysokość n.p.m. wynosi około 260 – 280m. Gorzyce to miejscowość największa obszarowo w gminie, jak również niezwykle atrakcyjna, zarówno pod względem krajobrazowym jak i przyrodniczym. Miejscowość Gorzyce przecina droga krajowa nr 78 łącząca Wodzisław Śląski z Chałupkami (granica państwa). Miejscowość Gorzyce znajduje się w Gminie Gorzyce, zlokalizowanej w południowej części województwa śląskiego przy granicy z Republiką Czeską, w powiecie wodzisławskim. Miejscowość Gorzyce rozumiana zgodnie z zapisami ustawy o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych jest największą miejscowością Gminy Gorzyce, zarówno pod względem terytorialnym (całkowita powierzchnia miejscowości wynosi 1157 ha, z tego sołectwo Gorzyce 846 ha, sołectwo Kolonia Fryderyk 178 ha oraz sołectwo Osiny 133 ha), jak i liczby mieszkańców (ogółem liczba mieszkańców miejscowości Gorzyce na dzień 31.03.2022 r. wynosi 4 333 osoby, z tego w sołectwie Gorzyce 2587 osób, sołectwie Kolonii Fryderyk 1074 osób oraz w sołectwie Osiny 672 osoby). Miejscowość Gorzyce stanowi centrum administracyjne Gminy. Tu siedzibę ma Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zespół Obsługi Finansowej, jak również Urząd Pocztowy, Banki, Ośrodek Zdrowia, Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”. Na obszarze miejscowości Gorzyce funkcjonują trzy sołectwa - jednostki pomocnicze - powołane uchwałami Rady Gminy Gorzyce:

- Sołectwo Gorzyce,
- Sołectwo Osiny,
- Część Sołectwa Kolonia Fryderyk.

Gmina posiada dogodne położenie w stosunku do dużych ośrodków centrogennych - Wodzisławia Śląskiego, Rybnika, Raciborza, Jastrzębia Zdroju, a także miast aglomeracji śląskiej oraz regionu ostrawsko - karwińskiego w Czechach.

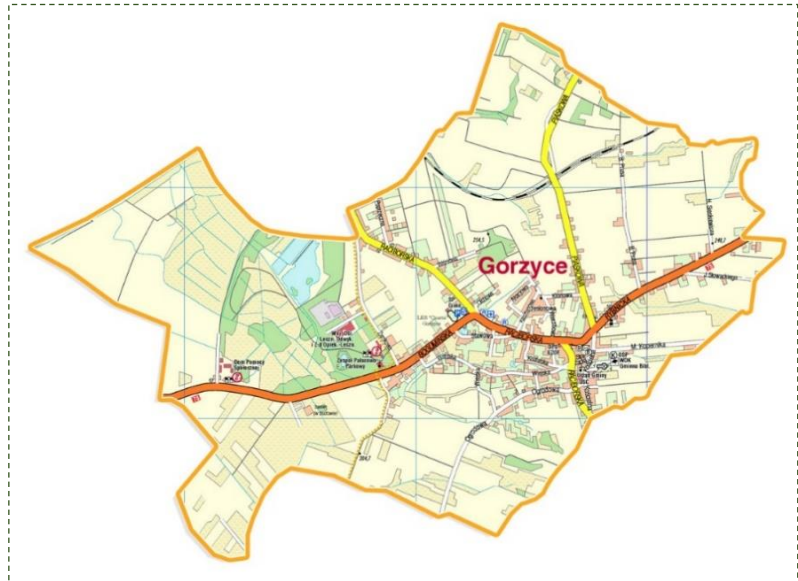
Sieć dróg lokalnych jest dobrze rozwinięta, oparta na historycznym układzie drożnym. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Katowice – Chałupki – Bohumin.

Rysunek 1. Mapa Gminy Gorzyce

W skład Gminy Gorzyce wchodzi dwanaście sołectw:

<i>Sołectwa Gminy Gorzyce</i>	<i>Belsznica</i>	<i>Gorzyczki</i>	<i>Rogów</i>
	<i>Bluszczów</i>	<i>Odra</i>	<i>Turza Śląska</i>
	<i>Czyżowice</i>	<i>Olza</i>	<i>Uchylsko</i>
	<i>Gorzyce</i>	<i>Osiny</i>	<i>Kolonia Fryderyk</i>

Rysunek 2. Plan sołectwa Gorzyce
Źródło: www.gorzyce.pl

Zdjęcie 1. Sołectwo Gorzyce z lotu ptaka
Źródło: opracowanie własne

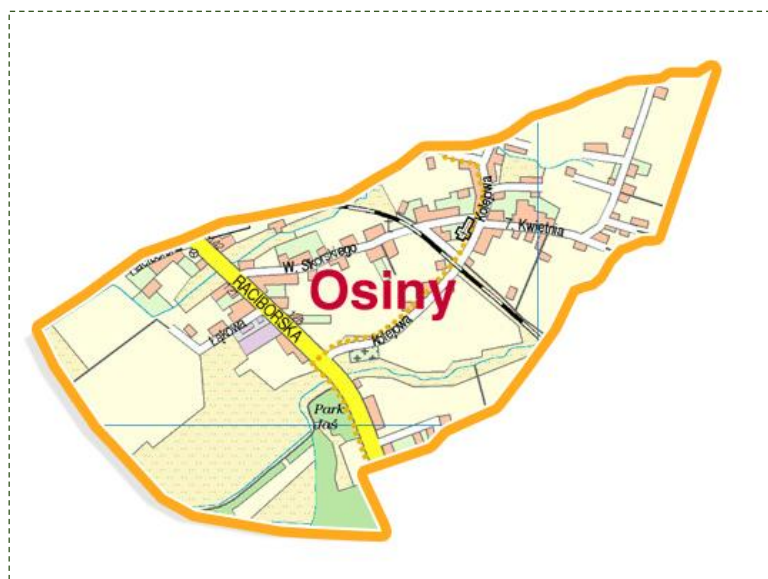

Rysunek 3. Plan sołectwa Kolonia Fryderyk
Źródło: www.gorzyce.pl

Zdjęcie 2. Sołectwo Kolonia Fryderyk z lotu ptaka
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Plan sołectwa Osiny

Źródło: www.gorzyce.pl

Zdjęcie 3. Sołectwo Osiny z lotu ptaka

Źródło: opracowanie własne

Gorzyce

Najwcześniejsze wzmianki źródłowe, w których pojawia się nazwa wsi pochodzą z dokumentu datowanego na rok 1229. Wieś figuruje tam jako Gorzice Maior (Wielkie Gorzyce). W latach 1300 – 1447 spotykamy się w źródłach z nazwą Berglindoff, w roku 1603 – Gorzic, zaś w dokumentach z roku 1673 widnieje nazwa łacińska: Magno Gorzicz oraz niemiecka: Gross Gorzitz. Od powrotu tej części Śląska do Polski po I wojnie światowej i w czasie wojny Gross Gorschutz wieś nosi nazwę Gorzyce.

Gorzycy to wieś gminna usytuowana w południowej części powiatu wodzisławskiego na granicy Płaskowyżu Rybnickiego i Kotliny Orawskiej i w oddaleniu od prawego brzegu Olzy w pobliżu granicy z Republiką Czeską. Miejscowość ta położona na urozmaiconym i zróżnicowanym terenie pełnym wzniesień, nizin, wzgórz. Szczyci się wręcz panoramicznymi widokami na sąsiednie miejscowości, Bramę Morawską, Beskidy leżące po polskiej i czeskiej stronie, Zaolzie. Przy bardzo dobrej widoczności można dostrzec Sudety malujące się na linii widnokregu. Na południu Gorzyc na granicy Olzy, Uchylska znajdują się liczne stawy, które powstały po zakończeniu prac związanych z wydobywaniem żwiru. Położenie geograficzne zdeterminowało historię tego obszaru, można natknąć się na ślady przeszłości dalszej i nieco nam bliższej. Do ciekawszych śladów dawnej historii Gorzyc należą:

- Zespół pałacowo-parkowy z pałacem hrabiego Aleksandra von Arco z bogatym drzewostanem, stawami, pałacem myśliwskim, leśniczówką,
- budynek Wojsk Ochrony Pogranicza obecnie przekształcony na potrzeby administracji oraz mieszkania,
- stary cmentarz, na którym grzebano mieszkańców już w średniowieczu,
- zabytkowe kapliczki.

Warto też wspomnieć, że przez Gorzycy wiódł tzw. „Bursztynowy Szlak”. Podczas wykopalisk znaleziono przedmioty pochodzące z czasów rzymskich. Dziś Gorzycy to piękna miejscowość przypominająca malownicze przedmieście miasta.

Nazwa Gorzycy pochodzi od wyrazu góra lub „gorzeć”, co w archaicznym języku oznacza wypalone miejsce. Najstarsi tłumaczą pochodzenie tej nazwy od pogorzeliśka, a dokładniej od gwarowego słowa "gore". Tradycja przekazała podanie o wielkim pożarze jaki miał dotknąć Gorzycy. Okoliczni mieszkańcy narzędziami rolniczymi, w tym kopaczkami gasić mieli ów pożar. W ten sposób wytłumaczyć można pochodzenie herbu wsi, który w tarczy posiada żelazo do kopaczki. Najstarsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszej gminy Gorzycy pochodzą z epoki kamienia (mezolitu i neolitu). Również liczne późniejsze znaleziska świadczą o pradawnym osadnictwie w regionie Gorzyc. Związane jest to niewątpliwie z bliskością Bramy Morawskiej, miejsca przez które od pradawnych czasów dokonywała się ekspansja ludności na północ oraz przebiegał tzw. „Szlak Bursztynowy”. To szlak handlowy, który łączył kraje znajdujące się w basenie Morzem Bałtyckim. Celem wypraw był bursztyn, ceniony przez Rzymian i nazywany złotem północy. W dokumentach występowała nazwa Gorzycy Wielkie (w odróżnieniu od sąsiednich Gorzyczek - Gorzyc Małych). Najwcześniejsza datowana wzmianka o Gorzycach pochodzi z 1229 r., kiedy to mieszkańcy wsi dawali daniny klasztorowi Benedyktynów w Tyńcu pod Krakowem. Również najstarsze zachowane wzmianki o istniejących skupiskach ludności świadczą o gęstej jak na owe czasy sieci osadniczej. Większość wsi z terenu obecnej gminy Gorzycy wzmiankowanych jest już w połowie XIII wieku. Są to osady ujęte

w wykazie miejscowości płacących dziesięcinę na rzecz kolegiaty w Opolu. W średniowieczu wieś stanowiła własność rycerza Wojciecha z Gorzyc, był to schyłek XIV w. Przez kolejne stulecia tereny należały do majątku bogumińskiego, a po podziale Śląska w XVII w. dostały się rodzinie Donnersmarcków. Kolejnymi właścicielami byli Lichnowscy, Forsterowie, Grutschreiberowie oraz rodzina von Arco.

Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gorzyce, miejscowość Gorzyce wyróżnia się:

- zabudową mieszkaniową skupiającą się głównie w części centralnej,
- tworzącym się centrum gminnym – usługowo – administracyjnym skupiającym się na osi ulicy Raciborskiej,
- możliwością korzystania z usług komunikacyjnych,
- terenami o charakterze rolniczym, występującymi w części północnej-wschodniej,
- lokalizacją ośrodków o wysokim stopniu zagospodarowania rekreacyjnego – Gminny Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji (GOTSiR) "NAUTICA" przy ul. Bogumińskiej,
- kompleksem obiektów z zakresu leczenia i opieki socjalnej o zasięgu ponadlokalnym. Obiekty te to: Dom Pomocy Społecznej przy ul. Bogumińskiej oraz Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo - Leczniczy w Gorzycach przy ulicy Zamkowej. W obrębie użytkowanego przez te placówki terenu występują obiekty o cechach zabytkowych - XIX wieczny pałac i pałacyk myśliwski oraz park krajobrazowy w stylu angielskim.

Obszar sołectwa Gorzyce wynosi 846 ha, Gorzyce zamieszkuje 2587 osób (źródło: UG Gorzyce - stan na 31.03.2022 r.).

Zdjęcie 4. i 5. Zagospodarowanie terenu na skwerku w centrum Gorzyc

Źródło: opracowanie własne

Osiny

Osiny to najmłodsze i zarazem najmniejsze obszarowo (133 ha) sołectwo w Gminie Gorzyce na trasie kolejowej Wodzisław Śląski – Chałupki. Źródła kartograficzne poświadczają, że osada ta powstała już w I połowie XVII w. W połowie XVIII w. na mapie sporządzonej przez majora von Wrede naniesiono kilka zagród oraz młyn wodny. Resztki grobli zachowały się do dziś na granicy Osin i Gorzyc. W XIX w. na mapach kolejowych nazwano je kolonią. Etymologii nazwy Osiny można się doszukiwać w starosłowiańskim słowie „osin” znaczący „przed” lub „obok” – czyli Osiny obok Gorzyc. Inna wersja sugeruje nazwę miejscowości od słowa „Osika” (lasek osikowy) położony na podmokłym terenie. Sołectwo powstało w 1999 r. z inicjatywy mieszkańców i obecnie liczy 672 mieszkańców (źródło: UG Gorzyce - stan na 31.03.2022 r.).

Zdjęcie 6. Kościół parafialny w Osinach
Źródło: opracowanie własne

Życie mieszkańców Osin skupia się wokół parafii i kościoła p.w. Ducha Świętego. Od 1979 r. Osiny są samodzielną parafią, zanim jednak tak się

stało osada należała do parafii w Gorzycach. W latach międzywojennych powstała tu kaplica p.w. Ducha Świętego. W 1983 r. Jan Paweł II poświęcił kamień węgielny pod budowę kościoła. Dziś mieszkańcy Osin mogą pochwalić się przepiękną świątynią.

Po uzyskaniu samodzielności Osiny dogoniły pozostałe sołectwa w organizowaniu życia społeczno-kulturalnego swoich mieszkańców. Z inicjatywy sołtysa i rady sołectkiej, powołane zostały kolejne organizacje społeczne skupiające w swoich szeregach mieszkańców Osin. Są oni aktywni, chętnie przygotowują się do przygotowywanych imprez.

- W listopadzie 2000 r. powstało Koło Gospodyń Wiejskich, które tworzą lokalną, bardzo zorganizowaną społeczność. Od początku działalności aktywnie uczestniczy w imprezach o charakterze cyklicznym takich jak: Wiosenne Świątowanie, Gminny Przegląd Palm Wielkanocnych, Noc Świętojańska. Koło Gospodyń Wiejskich w Osinach jest również inicjatorem wielu lokalnych imprez okolicznościowych i jubileuszowych.
- W lutym 2001 r. rozpoczęło działalność stowarzyszenie „Bractwo Osińskie”, które przy współpracy z KGW jest organizatorem wielu imprez integrujących mieszkańców sołectwa Osiny. Za swoje dziedzictwo uznaje wartości przekazywane przez wielkich Ślązaków, budowanie lokalnej małej Ojczyzny, przekazywanie gwary, zwyczajów, tworzenie więzi sąsiedzkich i towarzyskich. Bractwo organizuje biesiady, festyny zabawy ludowe i wyjazdy integracyjne.
- W kwietniu 2001 r. powołano osiński chór „Melodia”. Chór opracował szereg utworów muzyki świeckiej i kościelnej.

Wszystkie osińskie organizacje społeczne w swojej działalności nawiązują do tradycji i folkloru ludowego śląskiej ziemi, a przede wszystkim dążą do integracji mieszkańców całego sołectwa. Wyróżniającą cechą tych organizacji jest wielopokoleniowość.

Zdjęcie 7. Krzyż przydrożny w Osinach
Źródło: opracowanie własne

Kolonia Fryderyk

Od kilkudziesięciu lat Kolonia Fryderyk oraz Kraskowiec tworzą sołectwo. Obszar całego sołectwa wynosi 178 ha. Swoimi początkami sięgają I połowy XIX wieku. Nazwa Kolonia Fryderyk wzięta się od nazwy Kopalni, przy której powstały tzw. familoki dla zatrudnionych górników, które zachowały się do dziś.

Sołectwo Kolonia Fryderyk aktywnie włącza się w nurt życia społecznego. Z inicjatywy ówczesnej sołtyski założono Koło Gospodyń Wiejskich, był to 19 lutego 1988 r.

Koło jako jedno z pierwszych wprowadziło w swe szeregi mężczyzn. KGW intensywnie angażuje się w życie kulturalne Gminy Gorzyce, m.in.: imprezy o charakterze cyklicznym (Wiosenne Świątowanie, Gminny Przegląd Palm Wielkanocnych, Noc Świętojańska, spotkania okolicznościowe i jubileuszowe). Przy współpracy z Radą Sołecką Koło Gospodyń organizuje również „Odpust” przy kaplicy na Kolonii Fryderyk w I niedzielę października. Corocznie członkowie KGW biorą aktywny udział w dożynkach gminnych. Współpracują z pozostałymi KGW z terenu Gminy Gorzyce.

Część Kolonii Fryderyk należąca do miejscowości Gorzyce zamieszkiwana jest przez 1074 mieszkańców (źródło: UG Gorzyce, stan na 31.03.2022 r.).

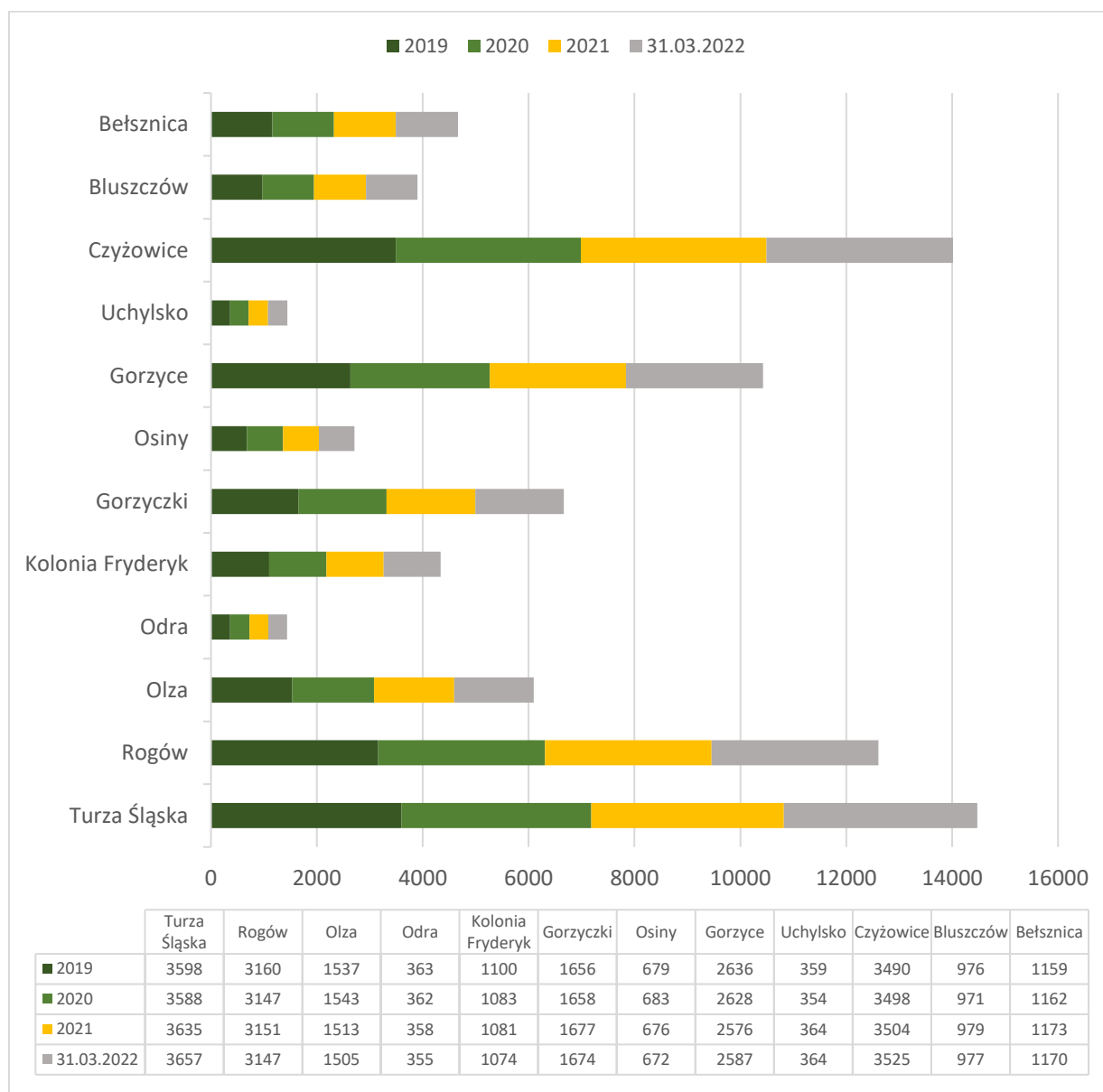

Zdjęcie 8. Sołectwo Kolonia Fryderyk

Źródło: opracowanie własne

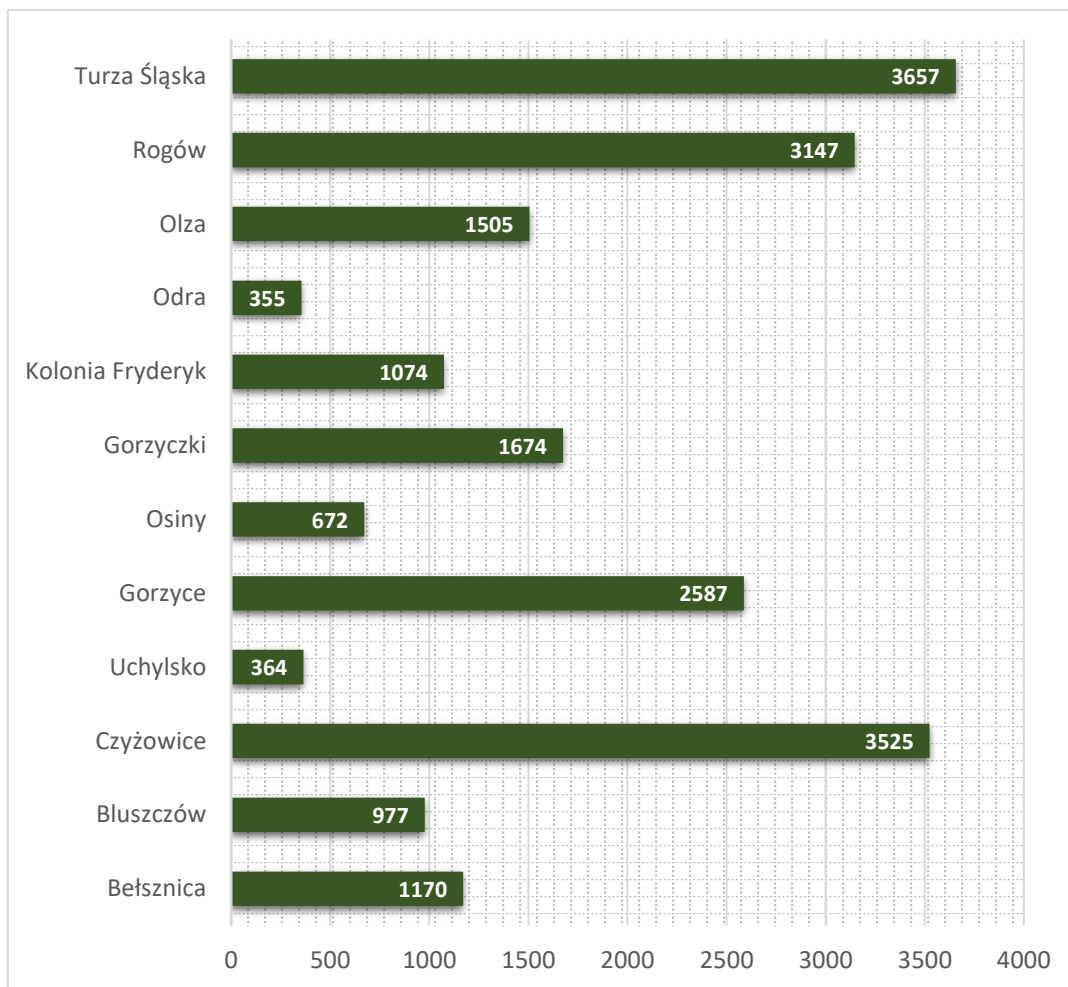
Demografia

Według ewidencji Urzędu Gminy na terenie Gminy Gorzyce mieszka 20707 osób (źródło: UG Gorzyce, stan na 31.03.2022 r.).

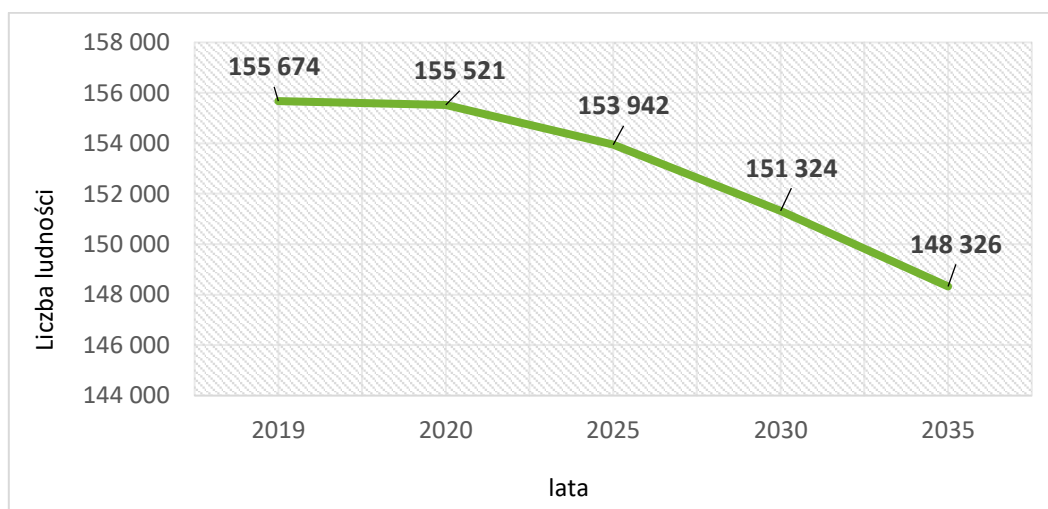

Wykres 1. Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Gorzyce w latach 2019-2022 stan na dzień 31.03.2022 r.

Źródło: UG Gorzyce - opracowanie własne

Wykres 2. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Gorzyce na dzień 31.03.2022 r.
 Źródło: UG Gorzyce - opracowanie własne

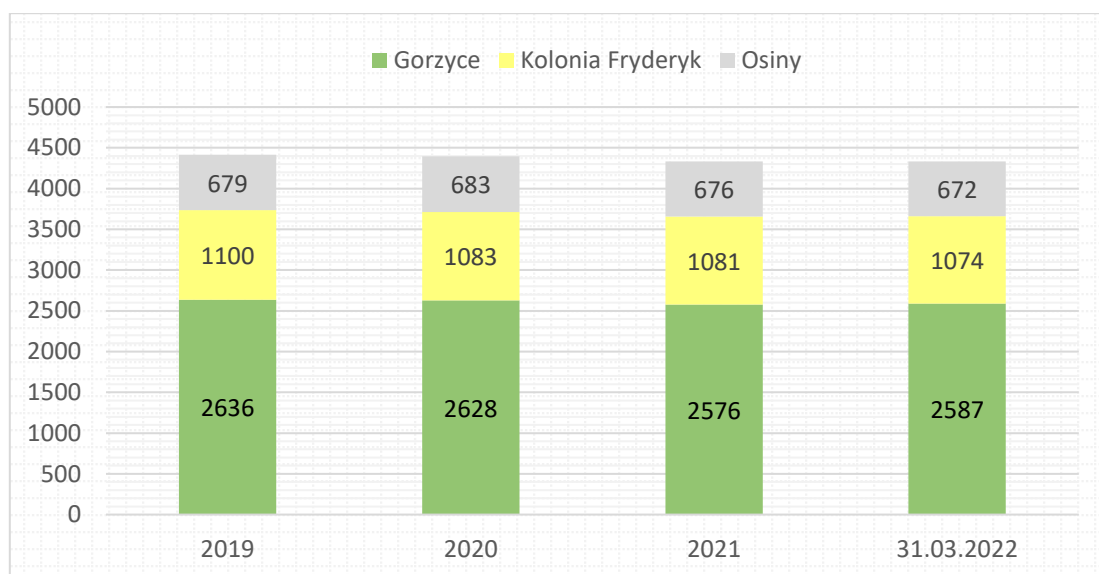
Wykres 3. Prognoza ludności dla powiatu wodzisławskiego do roku 2035
 Źródło: GUS - opracowanie własne

	ROK	2019	2020	2021	31.03.2022
Liczba Mieszkańców	<i>Gorzyce</i>	2636	2628	2576	2587
	<i>Kolonia Fryderyk</i>	1100	1083	1081	1074
	<i>Osiny</i>	679	683	676	672

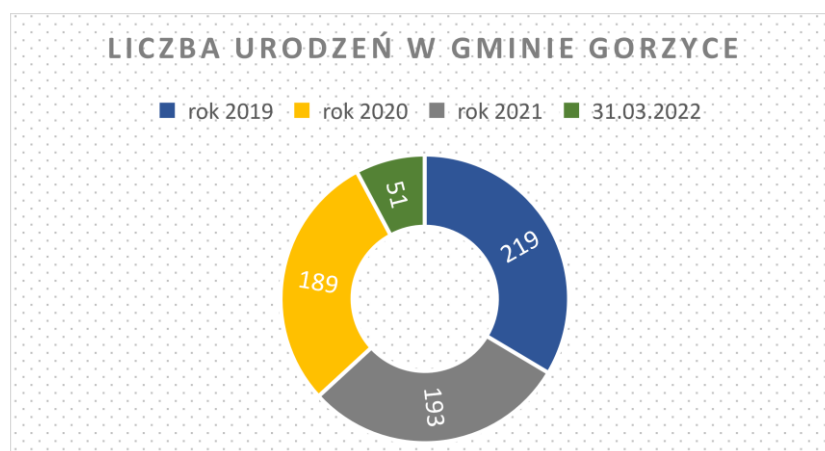
Tabela 1. Liczba mieszkańców Gorzyc, Kolonii Fryderyk oraz Osin w latach 2019 - 2022

Źródło: UG Gorzyce – opracowanie własne

Wykres 4. Liczba ludności w sołectwach Gorzyce, Kolonia Fryderyk oraz Osiny w latach 2019-2022

Źródło: UG Gorzyce - opracowanie własne

Wykres 5. Urodzenia w Gminie Gorzyce w latach 2019-2022

Źródło: UG Gorzyce – opracowanie własne

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW

Infrastruktura

Na terenie całej miejscowości jest dostępna sieć wodociągowa, a odsetek gospodarstw domowych korzystających z wodociągu sieciowego wynosi 100%. Gorzyce zaopatrywane są w wodę przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Wodzisławiu Śl. Sieć wodociągowa jest w dobrym stanie technicznym. Na terenie miejscowości Gorzyce tylko w części występuje kanalizacja sanitarna, a ścieki te są odprowadzane do oczyszczalni ścieków Karkoszka II w Wodzisławiu Śląskim. W pozostałej części miejscowości ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, nieliczni mieszkańcy posiadają również przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gospodarka odpadami w gminie jak i w miejscowości Gorzyce jest zgodna z ustawą o utrzymaniu porządku i czystości w gminach i gminnym regulaminem utrzymania czystości i porządku. W zakresie gospodarki odpadami gospodarstwa domowe obsługiwane są przez firmę zewnętrzną wyłonioną zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych przez Gminę Gorzyce, która wywozi odpady wg ustalonego harmonogramu. Miejscowość Gorzyce jest w pełni zgazyfikowana. Ze względu na brak sieci ciepłowniczej w Gminie Gorzyce gospodarstwa domowe wyposażone są w indywidualne kotłownie opalane paliwami stałymi lub gazem. Część gospodarstw wykorzystuje do ogrzania domów odnawialne źródła energii.

Obiekty zabytkowe

Na terenie Gminy Gorzyce można zwiedzić wiele ważnych obiektów zabytkowych, historycznych i krajobrazowych.

Na terenie miejscowości Gorzyce znajdują się wiele ważnych obiektów zabytkowych, które zostały wpisane w Gminną Ewidencję Zabytków w tym:

- Zespół pałacowo-parkowy przy ul. Zamkowej w Gorzycach (wpisany do rejestru zabytków nr A/1388/89 w skład którego wchodzi: Pałac hrabiów Arco z XIX w./ I połowa XX w., Pałacyk myśliwski, park krajobrazowy w stylu angielskim z pochodzenia z XIX ,
- Kościół pw. Św. Anioła Stróża,
- Przydrożne krzyże i kapliczki.

Głównym obiektem zabytkowym jest zespół pałacowo-parkowy. W skład zespołu wchodzi: pałac hrabiego Arco z XIX w. (tzw. pałac górny przebudowany w połowie XX w.), pałac myśliwski z początku XX w. (tzw. pałac dolny) wybudowany przez ówczesnego magnata węglowego Friedländera – Fulda oraz rozległy park krajobrazowy w stylu angielskim (68 ha powierzchni) z bogatym drzewostanem i stawami. Zespół pałacowo-parkowy został w 1989 r. wpisany do rejestru zabytków klasy A pod nr A/1388/89. Pałac górny został wybudowany przez Aleksandra von Arco. Dwukrotnie zmieniał właścicieli. Dzisiaj na terenie zespołu znajduje się Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo Leczniczy, oraz Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Gorzycach.

Kolejny obiekt zabytkowy to Kościół pw. Św. Anioła Stróża, który ma ciekawą historię. Na początku Gorzyce należały do parafii bogumińskiej. Ok. 1300 roku miejscowość została osadzona na prawie niemieckim. W tym też czasie powstała w Gorzycach parafia. W czasie reformacji była ona w rękach ewangelików. Po reformacji kościół gorzycki przyłączył do kościoła bogumińskiego proboszcz w Boguminie, który równocześnie był opatem klasztoru w Orłowej. Dopiero w 1672 r. przybył do Gorzyc samodzielny proboszcz. Kościół funkcjonował p.w. Wniebowzięcia Matki Boskiej. Po pożarze w 1800 roku przeniesiono tu drewniany kościół z Pilchowic, a po jego rozbiórce w 1839 r. stanął tymczasowy kościółek. W latach 1862 -1869 zbudowano nowy kościół, który został zniszczony przez działania wojenne w 1945 roku. Kościół został odbudowany w 1948 r. przez mieszkańców i skupia obecnie parafian z sołectw: Gorzyce, Kolonia Fryderyk, Gorzyczki, Uchylsko i stanowi istotny element historyczny Gorzyc.

Zdjęcie 9. Kościół parafialny w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

Zdjęcie 10. Ołtarz kościoła w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

W miejscowości Gorzyce zlokalizowanych jest kilka przydrożnych krzyży. Każdy z nich powstał w innych okolicznościach, lecz niewątpliwie łączy je jedno – ciekawa historia.

Najstarszy krzyż przydrożny znajduje się przy skrzyżowaniu ulic Piaskowej i Rybnickiej. Krzyż ten powstał około 1871 r. tuż po wojnie francusko-pruskiej. W podstawie krzyża znajduje się figura Matki Boskiej Bolesnej. Pierwotny obiekt został zniszczony w efekcie zdarzenia drogowego. Obecny nie nawiązuje formą do historycznego.

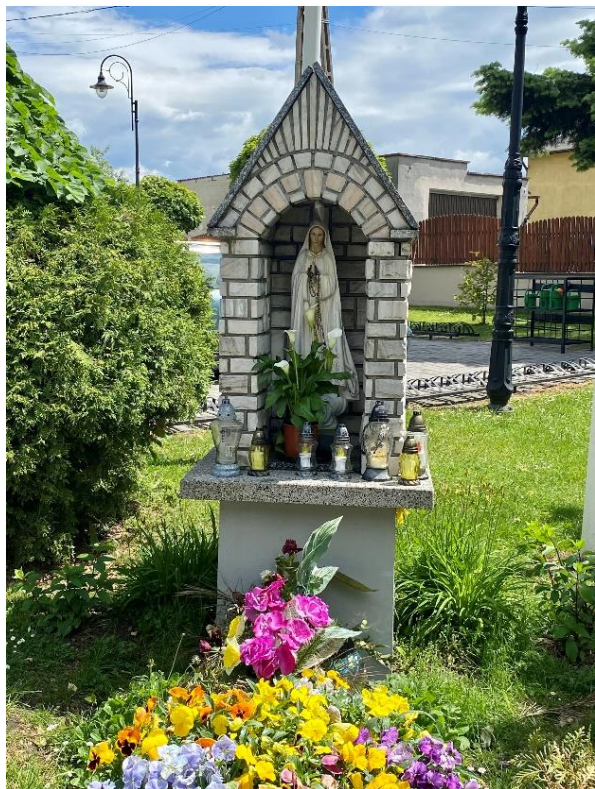
Zdjęcie 11. Krzyż przydrożny u zbiegu ulic Piaskowej i Rybnickiej
Źródło: opracowanie własne

Na skrzyżowaniu ul. Raciborskiej i Rybnickiej znajduje się krzyż będący pamiątką po żołnierzu, który wracając z wojny prusko-francuskiej w 1871 r. w tym miejscu z wyczerpania i ze zmęczenia umarł. Krzyż ten został postawiony dopiero w 1880 r. przez rodzinę zmarłego jako dowód szacunku i pamięci. Krzyż zbudowany jest z piaskowca i składa się z dwóch części dolnej w której znajduje się figura Matki Boskiej Różańcowej oraz górnej na której znajduje się figura ukrzyżowanego Jezusa.

Zdjęcie 12. Krzyż przydrożny u zbiegu ulic Raciborskiej i Rybnickiej
Źródło: opracowanie własne

Kolejny krzyż zlokalizowany jest naprzeciw parkingu Urzędu Gminy Gorzyce. Krzyż ten wielokrotnie był wymieniany z powodu nietrwałości drewna, z którego jest wykonany. Cały czas jednak, na krzyżu znajduje się mała figurka Jezusa z napisem „INRI”.

Zdjęcie 13. Obiekt sakralny w rejonie kościoła w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

Wokół parafialnego kościoła i probostwa w Gorzycach oraz na terenie przykościelnym, na starym i nowym cmentarzu, znajduje się szereg krzyży i kapliczek m.in.: kapliczka słupowa serca Pana Jezusa, rzeźba Chrystusa Frasobliwego, kaplica murowana na starym cmentarzu oraz krzyże na starym i nowym cmentarzu.

Zdjęcie 14. Obiekt sakralny w rejonie kościoła w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

Zdjęcie 15. i 16. Obiekty sakralne w rejonie kościoła i nowego cmentarza w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

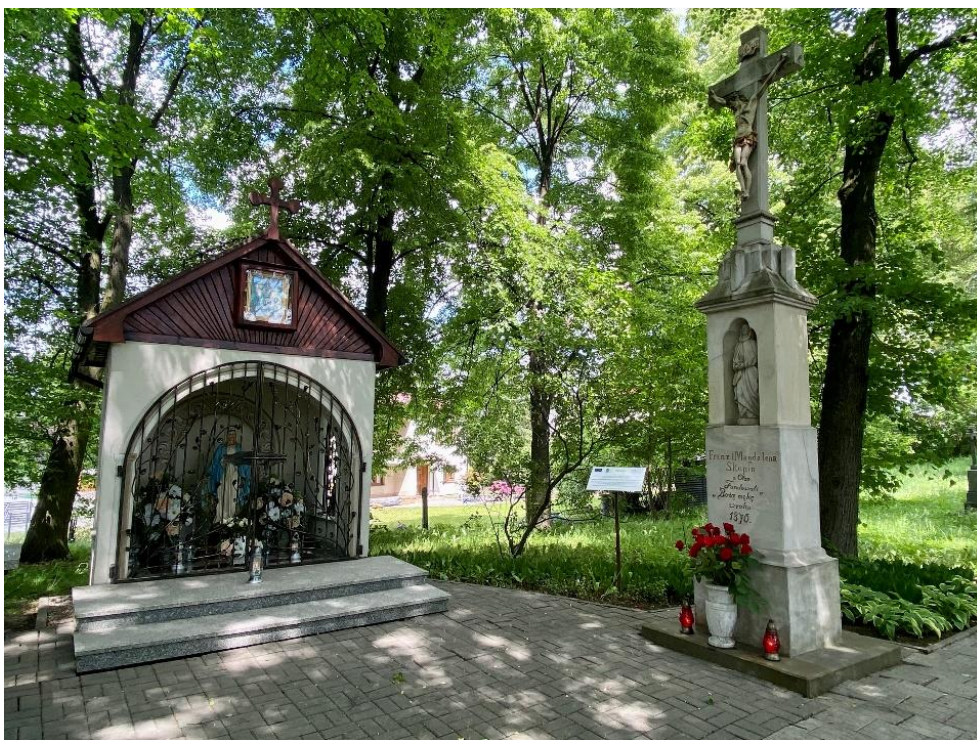

Zdjęcie 17. i 18. Obiekty sakralne w rejonie starego cmentarza w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

Zdjęcie nr 19. Krzyż i tablica pamiątkowa na cmentarzu w Osinach
 Źródło – opracowanie własne

Na cmentarzu w Osinach, przed krzyżem mieści się tablica pamiątkowa osób wojskowych oraz cywilnych poległych i zaginionych podczas II wojny światowej.

Zdjęcie 20. Kaplica i krzyż na starym cmentarzu w Gorzycach
 Źródło: opracowanie własne

W Gorzycach oprócz przydrożnych krzyży ciekawymi obiektami są również kapliczki silnie związane z przeszłością tej miejscowości. Najstarszą gorzycką kapliczką jest kapliczka „na źródle”. Znajduje się ona na wzgórzu zwanym dawniej przez Gorzyczan „Pańskimi Polami”. Kapliczka ta powstała około 1830 r. W kapliczce znajduje się obraz Matki Boskiej Jasnogórskiej. Od 1946 r. tradycyjnie co roku obraz Matki Boskiej wędruje w parafialnej procesji z kościoła na wzgórze. Procesja cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców i co roku w procesji bierze udział duża rzesza wiernych. W sąsiedztwie kapliczki został wybudowany ołtarz oraz postawiony krzyż.

Zdjęcie 21. Kaplica „na źródle” w Gorzycach
Źródło - opracowanie własne

Na parkingu gminnym przy ulicy 7 kwietnia w Osinach w 2005 roku powstała kapliczka św. Krzysztofa.

Zdjęcie nr 22. Kapliczka św. Krzysztofa
na parkingu gminnym w Osinach
Źródło – opracowanie własne

Oświata

Usługi wspierające wychowanie dzieci do lat 3 prowadzone są w gminie w ramach 2 niepublicznych klubów dziecięcych, które oferują 60 miejsc. Jeden z klubów działa w miejscowości Gorzyce w sołectwie Osiny w budynku gminnym.

W ramach edukacji przedszkolnej w roku szkolnym 2021/2022 w Gminie Gorzyce funkcjonują 2 przedszkola publiczne (w Czyżowicach i Rogowie) oraz 1 punkt przedszkolny w Szkole Podstawowej w Turzy Śląskiej i 5 oddziałów przedszkolnych (3 w SP w Bluszczowie i 2 w SP Nr 2 w Gorzycach). Infrastruktura szkolna obejmuje 4 szkoły podstawowe (w Bluszczowie, Czyżowicach, Rogowie i Kolonii Fryderyk). Na terenie Gminy Gorzyce funkcjonują również 4 Zespoły Szkolno-Przedszkolne w tym jeden w Gorzycach. Do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gorzycach uczęszcza ogólnie 445 uczniów i przedszkolaków, z tego do przedszkola uczęszcza 107 przedszkolaków, a do szkoły 338 uczniów. W roku szkolnym 2021/2022 na terenie Gminy Gorzyce w przedszkolu funkcjonują 4 oddziały gdzie zatrudnionych jest 7 nauczycieli oraz 11 pracowników obsługi, natomiast w szkole jest zatrudnionych 38 nauczycieli oraz 15 pracowników obsługi.

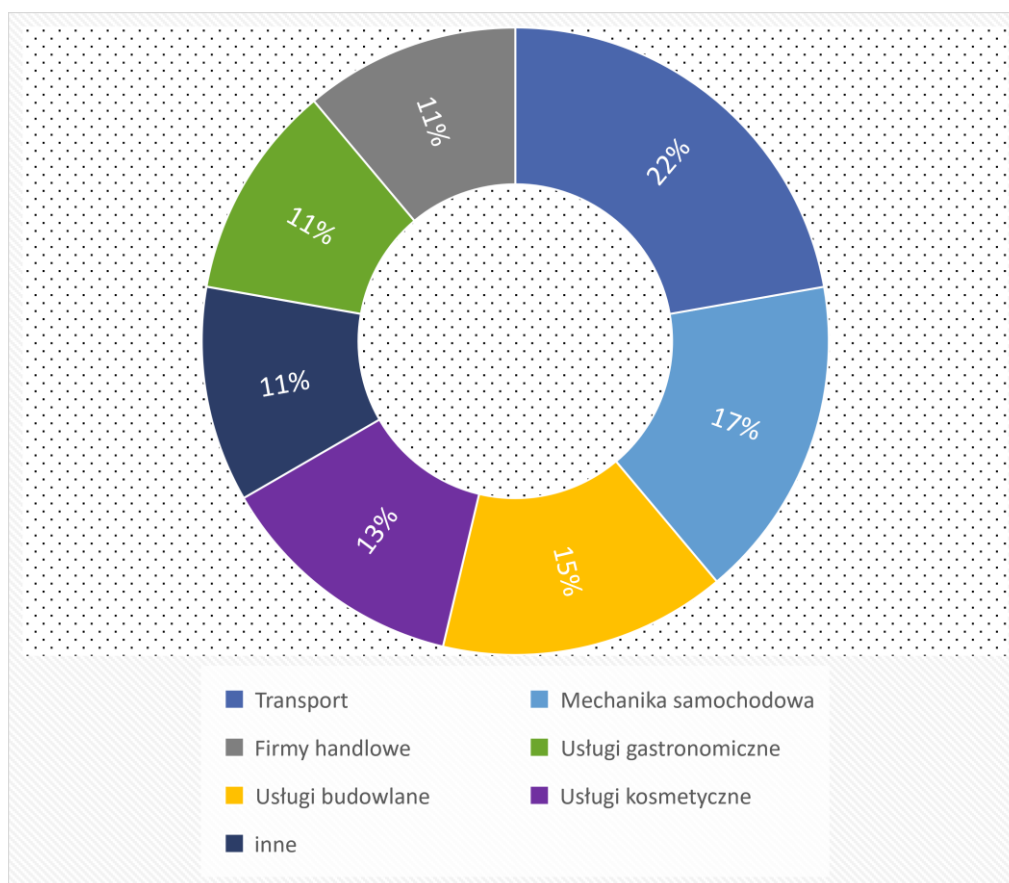
Placówka cechuje się dobrym wyposażeniem, dostosowanym do potrzeb i wieku dzieci. Przedszkole posiada kuchnię wraz z zapleczem kuchennym, plac zabaw z huśtawkami i piaskownicami oraz parking. Natomiast szkoła posiada salę gimnastyczną oraz boisko wielofunkcyjne.

Zdjęcie 23. Budynek Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gorzycach
Źródło - opracowanie własne

Uwarunkowania gospodarcze

Gmina Gorzyce od kilku lat podejmuje intensywne działania w celu stworzenia optymalnych warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Dużym osiągnięciem było utworzenie strefy przemysłowej w Czyżowicach. Poważnym udogodnieniem w prowadzeniu działalności gospodarczej na terenie Gminy są ulgi podatkowe. Według danych z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej w gminie funkcjonują 1322 podmioty prowadzące działalność gospodarczą, w tym 398 w miejscowości Gorzyce. Dużym sukcesem w Gminie Gorzyce były działania zmierzające do utworzenia strefy przemysłowej w Gorzyczkach, dzięki sprzedaży pierwszych działek w 2017 r. przez Gminę Gorzyce. Obecnie na tym terenie powstaje nowoczesne, jedyne w gminie i powiecie wodzisławskim centrum logistyczne, które w dużej mierze przyczyni się do podniesienia atrakcyjności gminy oraz utworzenia nowych miejsc pracy.

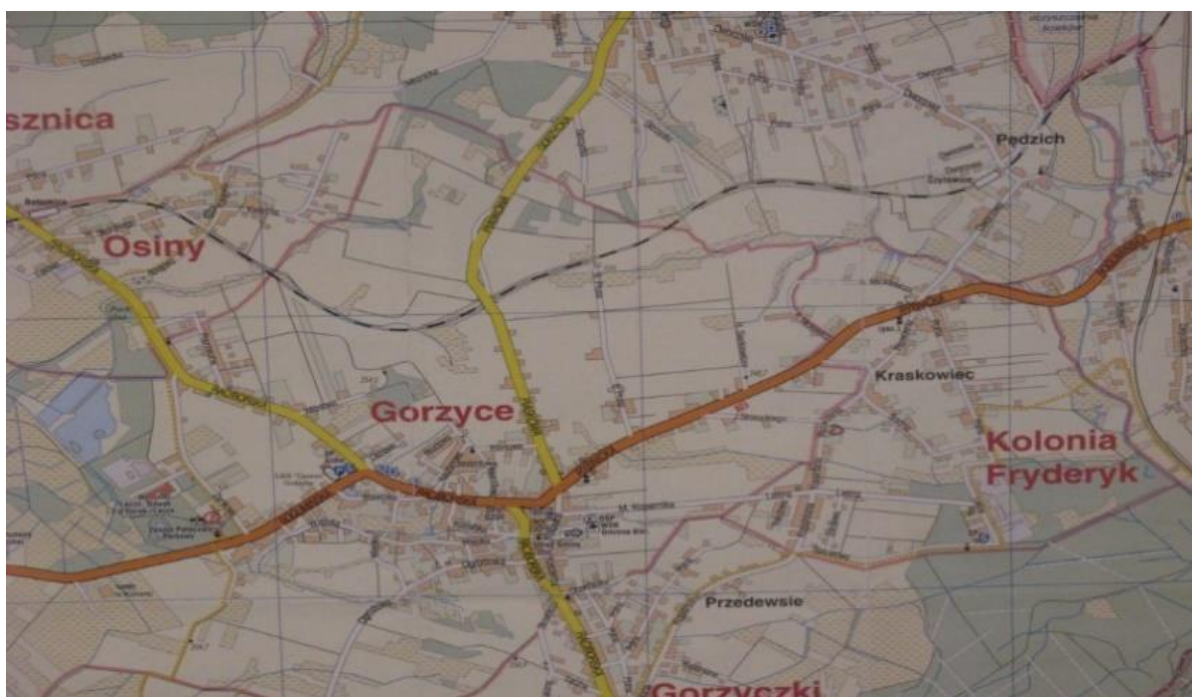

Wykres 6. Podmioty gospodarcze w Gorzyczach

Źródło: UG Gorzyce – opracowanie własne

Skomunikowanie miejscowości

Miejscowość Gorzyce posiada dogodne położenie w stosunku do przejścia granicznego w Chałupkach i dużych ośrodków – Wodzisławia Śląskiego, Rybnika, Raciborza a także Gliwic i Katowic, z którymi posiada dobre połączenie komunikacyjne – droga 78 (Gliwice – Ostrawa) jak również bezpośrednie połączenie z autostradą A1. Sieć dróg lokalnych jest bardzo dobrze rozwinięta. Na terenie gminy zlokalizowane są zarówno drogi krajowe, powiatowe oraz gminne. Łączna długość dróg na terenie Gminy Gorzyce wynosi 183 km. Miejscowość Gorzyce leży w centralnej części Gminy Gorzyce. Przez centrum Gorzyc przebiega droga krajowa nr 78 będąca mocno uczęszczanym szlakiem komunikacyjnym. Przez Gorzyce prowadzi również droga dojazdowa do autostrady A1. Przewozy pasażerskie o charakterze użyteczności publicznej realizowane są przez powiat wodzisławski przy pomocy finansowej Gminy Gorzyce. Przez miejscowość Gorzyce przebiega linia kolejowa relacji Chałupki – Katowice.

Zdjęcie 24. Sieć dróg w Gorzycach

Źródło: opracowanie własne

Sport, turystyka, rekreacja

Sport, rekreacja i turystyka zajmują szczególne miejsce w życiu społecznym Gorzyc. Do popularyzacji sportu i zdrowego stylu życia przyczynia się również działalność klubów sportowych. Formą rekreacji jest kryta pływalnia, która od grudnia 2007 roku umożliwia rozwój kultury fizycznej oraz aktywnych

form wypoczynku. Dwa baseny, bicze i masaże wodne, gejzery, jacuzzi z solankami i zjeżdżalnia - to główne atrakcje, jakie oferuje ośrodek „Nautica”. Znakiem rozpoznawczym ośrodka jest krzywa wieża. Gminny Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji „NAUTICA” jest ośrodkiem turystyki kwalifikowanej o powierzchni 4477m², w skład którego wchodzi:

- zespół basenowy o powierzchni 1108,59m²,
- zespół rekreacyjno-wypoczynkowy,
- grota solna,
- centrum odnowy biologicznej.

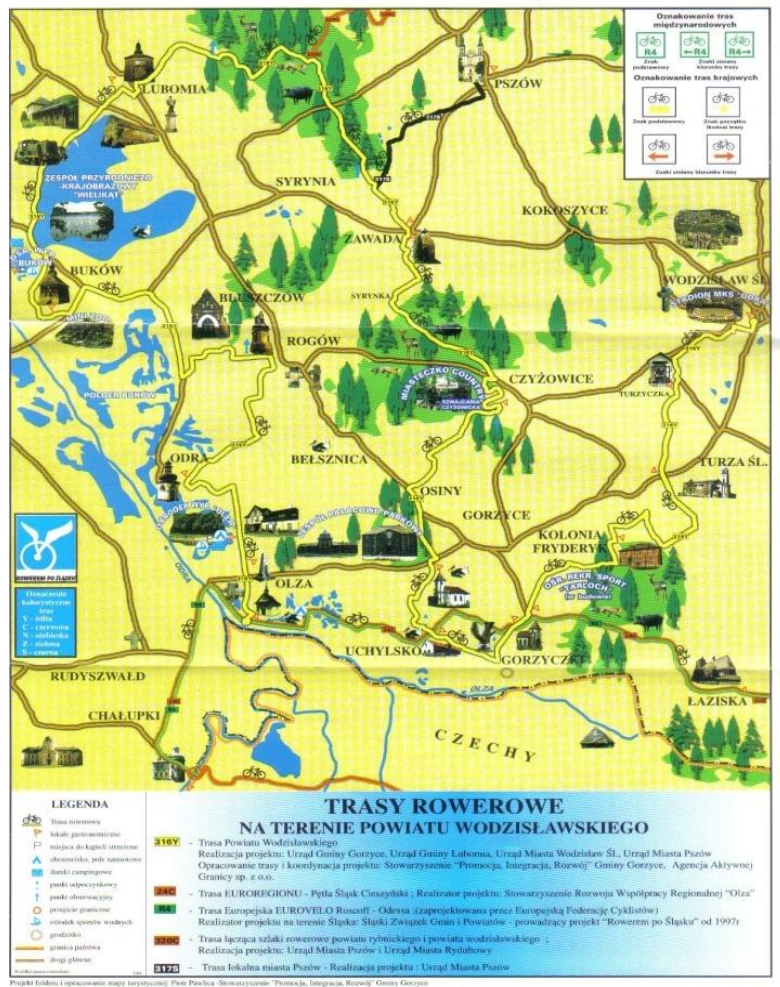
Zdjęcie 25. GOTSiR „NAUTICA” w Gorzycach

Źródło - opracowanie własne

GOTSiR „NAUTICA” to jedyny kompleks rekreacyjno-turystyczny w Gminie Gorzycy tego typu. W sąsiedztwie obiektu funkcjonuje kompleks boisk sportowych wybudowanych w ramach programu “Moje boisko-ORLIK 2012”. Ofertę aktywnego wypoczynku urozmaica plac zabaw, siłownia plenerowa, ścieżka edukacyjna oraz miejsca rekreacji.

Gorzyce to również popularne miejsce uprawiania turystyki weekendowej. Zalety krajobrazu oraz obiekty zabytkowe zwiedzać można przemierzając rowerem Powiatową Trasę Rowerową 316 Y, która swym zasięgiem obejmuje również Gorzyce. Trasa przebiega z dala od głównych szlaków drogowych tak, aby rowerzyści mogli spokojnie i bezpiecznie z niej korzystać oraz zwiedzać i podziwiać najpiękniejsze zakątki Gorzyc.

Zdjęcie 26. Trasy rowerowe powiatu wodzisławskiego
Źródło – www.powiatwodzislawski.pl

Na terenie miejscowości Gorzyce prężnie działa Klub Sportowy "Czarni" Gorzyce, który powstał w 1924 roku. Obecnie drużyny seniorskie klubu uczestniczą w rozgrywkach IV ligi Śląskiego Związku Piłki Nożnej oraz w klasie B Podokręgu Racibórz. W klubie prowadzone są również drużyny piłkarskie skupiające dzieci i młodzież z Gorzyc, między innymi trampkarzy, młodzików, orlików i żaków.

Społeczność

Na terenie miejscowości Gorzyce można zauważyć prężnie działające organizacje społeczne. W miejscowości siedzibę ma Gminne Centrum Kultury Gorzycach. GCK w Gorzycach zajmuje się propagowaniem tradycji i miejscowych zwyczajów, jest animatorem życia artystycznego społeczności lokalnej. W ramach swojej działalności GCK prowadzi szereg działań dla dzieci i młodzieży z Gorzyc jak również ościennych miejscowości.

Zdjęcie 27. Gminne Centrum Kultury
w Gorzycach
Źródło: opracowanie własne

W miejscowości Gorzyce funkcjonuje wiele stowarzyszeń i organizacji, co świadczy o aktywności społeczności lokalnej. Za najbardziej aktywne uznać należy:

- Bractwo Osób Niepełnosprawnych Związku Górnośląskiego Gorzyce,
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых, Oddział Gorzyce,
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach, Koło Pszczelarzy w Gorzycach,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Senior” w Gorzycach,
- Chór kościelny „Cantemus Domino”,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Klub Sportowy „Czarni” Gorzyce.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

Na terenie miejscowości Gorzyce działa również Ochotnicza Straż Pożarna, założona w 1906 roku. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców Gorzyc w 1976 roku wybudowano nową remizę. W 1961 roku straż otrzymała nowoczesny beczkowóz, w 1977 roku samochód bojowy marki Star 25 z autopompą, który był używany do roku 1985. W roku 1985 Komenda Rejonowa Straży Pożarnych w Wodzisławiu Śl. przekazała jednostce samochód bojowy marki Jelcz 315, który został w roku 1998 zmodernizowany. Obecnie jednostka posiada nowoczesny wóz pożarniczy marki IVECO zakupiony w 2018 r. We wszystkich latach swojej działalności jednostka brała udział w licznych akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie naszej gminy, powiatu i województwa. Gorzycka OSP brała udział w gaszeniu pożarów lasów

w Olkuszu, Imielinie i Kuźni Raciborskiej. W roku 1998 jednostka włączona została do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. OSP Gorzyce poza udziałem w akcjach ratowniczych bierze udział w corocznych zawodach sportowo – pożarniczych, w których zajmuje wysokie lokaty.

Zdjęcie 28. OSP Gorzyce
Źródło – opracowanie własne

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ w GORZYCACH

Jedną z wizytówek Gorzyc jest Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach, który rozpoczął działalność w 1994 r. Jest on jednostką organizacyjną Powiatu Wodzisławskiego. Posiada 218 miejsc i jest przeznaczony dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. Dom został zaprojektowany jako kompleks połączonych ze sobą budynków wpisanych w krajobraz parku z ponad stuletnim drzewostanem. Dom Pomocy Społecznej położony jest na obrzeżach miejscowości Gorzyce, przy ul. Bogumińskiej 22, będącej drogą krajową łączącą Wodzisław Śl. z przejściem granicznym w Chałupkach. Architektura Domu Pomocy Społecznej w Gorzycach jest niepowtarzalna - cały obiekt zaprojektowano bez tzw. barier architektonicznych. W Domu Pomocy Społecznej znajdują się pomieszczenia rehabilitacyjne, w których wykonuje się między innymi zabiegi z kinezyterapii, laseroterapii, magnetoterapii, hydroterapii.

Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach w 2002 r. spełnił wymogi dotyczące standaryzacji w zakresie świadczonych usług. Dnia 16 października 2008 r. nadano mu imię papieża Jana Pawła II.

Zdjęcie 29. Dom Pomocy Społecznej
w Gorzycach
Źródło – opracowanie własne

WOJEWÓDZKI OŚRODEK LECZNICTWA ODWYKOWEGO i ZAKŁAD OPIEKUŃCZO LECZNICZY

Na terenie miejscowości Gorzyce zlokalizowany jest także Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo Leczniczy. Ośrodek jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, udzielających świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Swoje zadania statutowe realizuje w następujących strukturach organizacyjnych:

- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia (zakład leczenia odwykowego – 100 miejsc),
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, psychiatryczny (210 miejsc),
- Warsztat Terapii Zajęciowej – PFRON,
- Laboratorium.

Zdjęcie 30. WOŁOIZOL w Gorzycach

Źródło: www.woloizol.com.pl

Do podstawowych zadań ośrodka należy udzielanie całodobowych świadczeń, obejmujących swoim zakresem: podstawową opiekę lekarską, dostęp do konsultacji specjalistycznych, czynności pielęgnacyjne, opiekuńcze i socjalne, stosowanie diety, terapię zajęciową, stymulację do aktywności życiowej, zajęcia edukacyjne i rekreacyjne, aktywizację

społeczną, dostęp do nauczania specjalnego, współpracę z rodzinami oraz zapewnienie wg potrzeb badań laboratoryjnych, świadczeń z zakresu fizykoterapii i kinezyterapii.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „MORAWSKIE WROTA”

Istotną rolę w organizacji aktywności społecznej na terenie gminy odgrywa stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Morawskie Wrota, której siedziba mieści się w Gorzycach, a należą do niej podmioty z gmin: Gorzyce, Godów, Krzyżanowice, Lubomia, Markłowice i Mszana. LGD została powołana w roku 2008. Nadrzędnym celem Stowarzyszenia jest praca na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, mobilizowanie mieszkańców do wzięcia aktywnego udziału w ich rozwoju, rozwój turystyki wiejskiej, zachowanie zasobów przyrody i dziedzictwa historyczno-kulturowego, wzrost świadomości ekologicznej, ukształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich.

Przyroda

Obszar Gorzyc charakteryzuje bardzo dobry stan środowiska naturalnego. Gleby posiadają odczyn kwaśny, a analiza stanu całości środowiska pozwala na stwierdzenie, że użytki rolne kwalifikują się do uprawy wszystkich roślin jadalnych i paszowych. Powietrze charakteryzuje się niskimi dobowymi i rocznymi stężeniami zanieczyszczenia. Klimat gminy cechuje duża zmienność i aktywność atmosferyczna, na które to czynniki wpływ ma Brama Morawska. Krajobraz Gminy jest w pierwszej kolejności zdeterminowany obecnością rzek Odry i Olzy. Obszar Gminy Gorzyce jest bardzo ciekawy pod względem widokowym. Rozpościerają się stąd widoki na: Beskid Śląski, Bramę Morawską, Dolinę Odry. Panują tu łagodne, korzystne warunki klimatyczne, a dobre klasy bonitacyjne, charakterystyczne dla dorzecza górnej Odry, stwarzają duże możliwości dywersyfikacji upraw. Bardzo istotny z punktu widzenia przyrodniczego jest również ekosystem rzeki Leśnicy. Występują tu liczne obszary starodrzewia, i parki np.: park przypałacowy Hrabiego Arco ze starodrzewiem z aleją dębów. Na obszarze Gorzyc występuje jeden z dwóch największych kompleksów leśnych w regionie. Znajdujący się na pograniczu Gorzyc, Turzy Śl. i Gorzyczek kompleks, posiada cechy lasu grądowego i ze względu na sąsiedztwo rzeki Leśnicy stanowi cenną ostoję przyrody. Flora okolic Gorzyc jest niezwykle interesująca ze względu na swoją różnorodność i bogactwo kompozycyjne. Charakterystyczne dla terenów Gorzyc jest występowanie lasów liściastych i mieszanych. Wśród drzew liściastych przeważają dęby, klony i lipy.

Atrakcją przyrodniczą Gorzyc jest 300 letni dąb „Hanus”, w osińskim parku. Obwód pnia na wysokości metra wynosi 4,20 metra.

Zdjęcie 31. Dąb "Hanus" w osińskim parku

Źródło – archiwum prywatne, 1995 r.

IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON (ANALIZA SWOT)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych, ▪ atrakcyjne położenie geograficzne i komunikacyjne (bliskość autostrady A1, bliskość granicy z Republiką Czeską, położenie przy drodze krajowej nr 78), ▪ przedsiębiorczość i pracowitość mieszkańców, ▪ wysoki poziom bazy edukacyjno-sportowej, ▪ usytuowanie Urzędu Gminy na terenie Gorzyc, ▪ dobry dostęp do służby zdrowia, ▪ prężnie działające organizacje pozarządowe, ▪ rozwijająca się współpraca przygraniczna.	▪ niezadawalający stan infrastruktury drogowej, ▪ niewystarczający stan infrastruktury kanalizacyjnej, ▪ niewystarczające środki finansowe na realizację większych inwestycji.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ integracja Polski z Unią Europejską – dostępność unijnych środków pomocowych, ▪ rosnące znaczenie walorów środowiskowych w ocenie warunków życia, ▪ tendencja napływu ludności miejskiej w celach budownictwa mieszkaniowego i rekreacji, ▪ wzrost zainteresowania czynnym wypoczynkiem i zdrowym trybem życia.	▪ wysokie ceny nośników energii utrudniające proekologiczne zachowanie, ▪ emigracja zarobkowa młodzieży, ▪ mała skuteczność edukacji ekologicznej, ▪ wysokie koszty podejmowania działalności gospodarczej, ▪ wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych.

V. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ

Plan Odnowy Miejscowości Gorzyce na lata 2022-2029 zakłada realizację wielu zadań inwestycyjnych, których celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, jak również zrównoważony rozwój miejscowości.

Poniżej przedstawiony został wykaz przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w latach 2022-2029. Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana i uzupełniana. Realizacja poniższego planu ma się przyczynić do szerokiego zaspokojenia potrzeb Gorzyc, rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej, przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego, unikalnych walorów i specyfiki terenu wiejskiego. Przyczyni się to także do poprawy atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej tego obszaru oraz wzrostu potencjału jej kapitału ludzkiego.

LP.	NAZWA PROJEKTU	CEL PROJEKTU	SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	OKRES REALIZACJI
1	<i>Przebudowa drogi gminnej ul. Mickiewicza w Gorzycach</i>	Poprawa infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa komunikacyjnego	4 510 000,00 zł	PROW/Budżet Gminy Gorzyce	2023
2	<i>Gorzyce – rozbudowa trybun na boisku sportowym (etap pierwszy) oraz przebudowa układu komunikacyjnego (etap drugi)</i>	Poprawa warunków do rozwoju sportu	1 000 000,00 zł	Budżet województwa/ Budżet Gminy Gorzyce	2022
3	<i>Odtworzenie rowu pomiędzy ul. Pod Lasem w Gorzycach, a torami PKP w Olzie</i>	Poprawa stanu rowów oraz odwodnienie terenów	250 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2026
4	<i>Przebudowa rowu w Gorzycach od ul. Rybnickiej do rzeki Leśnica</i>	Poprawa stanu rowów oraz odwodnienie terenów	200 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2026-2027

5	<i>Rozwinięcie infrastruktury rekreacyjnej o funkcjach zdrowotnych na terenie publicznej pływalni Gminnego Ośrodka Sportu, Turystyki i Rekreacji „Nautica” w Gorzycach dla mieszkańców Morawskich Wrót</i>	Podniesienie standardu oferty spędzania wolnego czasu	113 000,00 zł	PROW/Budżet Gminy Gorzyce	2023
6	<i>Przebudowa układu komunikacyjnego przy szkole podstawowej</i>	Udogodnienia komunikacyjne	600 000,00 zł	Budżet Gminy Gorzyce	2025
7	<i>Przebudowa drogi gminnej ul. Kolejowej w Gorzycach - Osinach</i>	Poprawa infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa komunikacyjnego	2 000 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2026-2027
8	<i>Kompleksowa termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na Kolonii Fryderyk</i>	Poprawa standardu obiektów gminnych	13 500 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2025 - 2026
9	<i>Termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gorzycach</i>	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	8 000 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2023-2025
10	<i>Montaż OZE na budynkach OPS, GCK, GOTSiR Nautica</i>	Inwestycja w energetykę rozproszoną	3 000 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2023-2025
11	<i>Budowa nowego centrum administracyjnego</i>	Poprawa standardu obsługi mieszkańców	10 000 000,00 zł	Fundusze zewnętrzne/Budżet Gminy Gorzyce	2024-2029

Uzasadnienie

Plan Odnowy Miejscowości Gorzyce to dokument strategiczny, a zarazem niezbędny załącznik do wniosku w ramach działania „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Gmina będzie wnioskowała o środki na zadanie pn.: „Przebudowa drogi gminnej ul. Mickiewicza w Gorzycach”.

Plan Odnowy Miejscowości zgodnie z wytycznymi, zawiera główne elementy m.in. charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT, czyli mocnych i słabych stron miejscowości, oraz szans i zagrożeń. Dokument ujmuje także wypracowane wspólnie wizje rozwoju i działania inwestycyjne planowane w celu ich realizacji.

Do dalszego rozwoju Gorzyc, jak również do pełnego wykorzystania szans związanych z położeniem miejscowości niezbędne są intensywne działania, zarówno promocyjne jak i inwestycyjne. Ograniczone zasoby budżetowe gminy i jednocześnie znaczna skala potrzeb powodują, że niezbędne jest pozyskiwanie środków zewnętrznych pozwalających na realizację zadań. Racjonalne i efektywne wykorzystanie tych środków będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamicznego rozwoju miejscowości Gorzyce w kolejnych latach.